

A meg nem botránkozók boldogsága

T. Austin-Sparks

Elhangzott 1959-ben.

Olvassuk a 2Királyok 2-ből a következő jól ismert szakaszt: „Amikor az ÚR föl akarta vinni Illést forgószelemben a mennyekbe, elment Illés és Elizeus Gilgálból. Illés azt mondta Elizeusnak: Maradj itt, kérlek, mert engem Bételbe küldött az ÚR. Elizeus így felelt: Él az ÚR és a te lelked, hogy nem hagylak el téged! És mikor lementek Bétel felé, kijöttek Elizeushoz a prófétafiak Bételből, és azt mondták neki: Tudod-e, hogy az ÚR ma elragadja uradat mellőled? Ő így felelt: Én is tudom, hallgassatok. Akkor ezt mondta neki Illés: Elizeus! Maradj itt, kérlek, mert az ÚR Jerikóba küldött engem. Ő azonban így felelt: Él az ÚR és a te lelked, hogy nem hagylak el. Ekkor elmentek Jerikóba, és a prófétafiak, akik Jerikóban voltak, Elizeushoz léptek, és azt mondták neki: Tudod-e, hogy az ÚR ma elragadja uradat mellőled? Ő így felelt: Én is tudom, hallgassatok. Azután ezt mondta neki Illés: Maradj itt, kérlek, mert az ÚR a Jordánhoz küldött engem. De ő így felelt: Él az ÚR és a te lelked, hogy nem hagylak el téged. Erre elmentek ketten együtt. Ötvenen pedig a prófétafiak közül utánuk mentek, velük szemben messze megálltak, amikor ők ketten megálltak a Jordánnál. Illés fogta a palástját, összegöngyölte, és megütötte vele a vizet. Az kétfelé vált, így mind a ketten szárazon mentek át rajta. Amikor átmentek, azt mondta Illés Elizeusnak: Kérj tőlem valamit, mit cselekedjem veled, mielőtt elragadtatom tőled. Elizeus azt mondta: Legyen, kérlek, a benned való szellem kétszerese énbennem! Ő azt mondta: Nehezet kértél. Mégis, ha látsz engem, amikor majd elragadtatom tőled, akkor meglesz, amit kértél, ha pedig nem látsz meg, nem lesz meg. Amikor továbbmentek és beszélgettek, íme, egy tüzes szekér tüzes lovakkal elválasztotta őket egymástól, és fölment Illés a szélvészen az égbe. Elizeus látta ezt, és így kiáltott: Atyám, Atyám! Izráel harci szekerei és lovasai! És nem látta őt többé. Fogta a ruháit, és két részre szakította azokat. Fölemelte Illés palástját, amely leesett róla, visszatért, és megállt a Jordán partján. Fogta Illés leesett palástját, megütötte vele a vizet, és azt mondta: Hol van az ÚR, Illés Istene? És amikor ő is megütötte a vizet, az kétfelé vált; és átment Elizeus. Amikor látták őt a prófétafiak, akik szemben, Jerikónál voltak, azt mondták: Illés szelleme megnyugodott Elizeuson. És eléje mentek, és földig hajoltak előtte” (2Királyok 2,1-15).

Lapozzunk a Máté 11. fejezet, 2. vershez: „Amikor pedig János a börtönben hallott Krisztus cselekedeteiről, ezt üzenté neki tanítványaival: »Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?« Jézus így válaszolt nekik: »Menjetek, és mondjátok el Jánosnak, amiket hallotok és láttok: vakok látnak, és bénák járnak, leprások tisztulnak meg, és süketek hallanak, halottak támadnak fel, és szegényeknek hirdettetik az evangélium, és boldog, aki nem botránkozik meg énbennem [angol: áldott, aki egyetlen alkalmat sem talál arra, hogy megbotránkozzon bennem]«” (Máté 11,2-6)

Hébererekhez írt levél, 10. fejezet, 35. vers: „Ne dobjátok el hát bátor bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van. Mert békességes tűrésre van szükségetek, hogy Isten akaratát megcselekedve elnyerhessétek az ígéretet.” (Hébererekhez írt levél 10,35-36, angolból).

A Máté 11,6 régebbi fordításával: „Boldog, aki nem botránkozik meg énrajtam”. A meg nem botránkozók boldogsága. Tudjátok, hogy ez a szó, a „botránkozik” gyakran szerepel különféle összefüggésekben az Újszövetségben, és egyszerűen „megütközés követ”, „botlást okozó követ” jelent. Szó szerinti: „Boldog, aki nem fog Engem botlást okozó kőnek tartani”, vagy „aki nem fog elbotlani Bennem”.

Az első, amit meg kell jegyeznünk, hogy Isten Igéje számol annak eshetőségével, hogy megbántódhatunk az Úrtól. Sehol nem állítja, hogy ez az eshetőség soha nem merülhet föl, és soha nem is fog fölmerülni. Az Úr sehol nem mondta, hogy soha nem lesz semmilyen alkalmunk megsértődni Rá. Jelezte, hogy bőven lesz alkalmunk ilyen módon megbotránkozni Benne, megbotlani Benne, letörni Miatta – sőt, ha tetszik, összeomolni Miatta. Bőven lesz alkalmunk vagy lehetőségünk erre. Soha nem mondta, hogy egyszer sem nem lesz ilyen. Jó, ha ezt fölismerjük.

A kísértés soha nem bűn. Mindannyian megkísértetünk ebben, mint amiképp sok más módon is. És amint tudjuk, a kísértés csak egy másik szó a próbatételre, ezért más helyeken „próbának” is fordítják. És nincs semmi rossz a próbákkal, azzal, hogy megpróbáltatunk, vagy ha tetszik, megkísértetünk. És mindig bőven fog adódni alkalom, hogy megkísértsen minket az, hogy megbotránkozzunk az Úrban.

Az Úr pedig egyetlen dorgáló szót sem üzent szegény Bemerítő Jánosnak a börtönbe, amikor az veszélyesen közel került ahhoz, hogy megsértődjön az Úrra a helyzete miatt. Az Úr azonban nem bánt keményen Jánossal a kérdése miatt. Ha másvalaki lett volna, talán azt mondta volna: „De János, nem éppen te mutattál Rám mint az Isten Bárányára? Nem hirdettél Engem mint Messiást? Nem prédikáltál Rólam a sokaságnak? Nem jelentetted-e ki és állítottad a leghatározottabban, hogy mit hiszel Rólam? Most meg ilyen alapvető kérdést teszel fel Velem kapcsolatban. János, mi ütött beléd?” De nem mondott semmi ilyesmit. Az Úr ismeri a felépítésünket, tudja, hogy porból vagyunk. És azt mondom, az Úr figyelembe veszi ezt a mindig fennálló eshetőséget a mi gyengeségünkben, hogy megbántódhatunk Tőle. De különleges áldást társít ehhez a dologhoz, ha nem zúzzuk össze magunkat az Ő velünk kapcsolatos útjainak botránkövén, és „boldog (áldott) az, aki nem botránkozik meg Énbennem”.

Van tehát ez az eshetőség, és ennek az eshetőségnek megvannak a maga okai. Egyetlen céllal olvastam föl Illés és Elizeus történetét: hogy egy olyan dolgot lássunk meg, amely oly általános a megtapasztalásainkban. Nem új gondolat, gyakran említettük itt, de figyeljük meg ismét. Különös történet, nem? Illés furcsa viselkedése. Úgy tűnik, mintha Illés le akarná rázni, sőt, ha tetszik, el akarná utasítani Elizeust. Újra és újra azt mondja: „Maradj itt, kérek, az Úr engem ide vagy oda küldött. Te maradj itt.” Úgy tűnik, mintha Elizeust elutasították, félreállították volna mint nemkívánatos; mint aki egyszerűen nemkívánatos! És Elizeus, ha olyan lett volna, mint közülünk némelyek, azt mondta volna: „Hát jó, ha nem tartasz rám igényt, rendben! Itt maradok. Egy lépést sem teszek tovább. Világos, hogy már nem kellek neked, nincs rám szükséged, én már nem is számítok. Hát jó, sajnálom, de...” – Látjátok, ez a megbántódás, ez a sértődés. Nem így állnak gyakran a dolgok az Úrral? Az Úr velünk kapcsolatos útjait oly gyakran értelmezhetnénk így: úgy tűnik, nem kellünk az Úrnak, már nem érdekelnék, sőt, az elutasítottak helyére száműz minket. Úgy tűnik, hogy kész nélkülünk folytatni. Nemkívánatosak vagyunk – végeredményben ez a helyzet –, nemkívánatosak lettünk, nem kellünk az Úrnak, nem tart igényt ránk! Értelmeztük-e már valaha így az Ő útjait? Ez az Úrban való megbotránkozás, a Tőle való megsértődés egy formája, nem? Hogy egészen megrendít minket az a furcsa dolog, hogy az Úr mintha kész lenne nélkülünk folytatni, nélkülünk menni tovább, félreállítani minket.

Persze Illés és Elizeus – vagy Elizeus és Illés – története nem merül ki ennyiben, valószínűleg hamarosan visszatérünk hozzá; de egyetlen módon tudunk megsértődni az Úrra: az irántunk való látszólagos érdektelensége miatt, ha nem törődik már azzal, hogy megmaradjunk Neki. De ha ismernénk az igazságot Illéssel kapcsolatban, tudnánk, hogy sokkal jobban érdekelte, hogy Elizeus megmaradjon neki, mint hogy megszabaduljon tőle, de bizonyos feltételek mentén akarta őt megtartani – mint olyan embert, aki bebizonyította, hogy semmi más nem számít neki az életben, mint

az urával való közössége; és hogy ettől még maga az úr sem tudja eltántorítani. Ha le akarjuk fordítani ezt az Úrral való kapcsolatra, akkor ez a következőt jelentené: „Uram, lehet, hogy Te úgy érzed, elvagy nélkülem, de én nem tudok meglenni Nélküled, és nem is fogok. Te kezdted el ezt, és folytatnod is kell mindvégig, én nem fogom elengedni.” Nem lehet, hogy ez valami nagyon fontos dolog az Úr számára egy olyan szolgálóval kapcsolatban, aki hasznos lesz Neki? Bebizonyította, hogy valóban az Ura jelenti számára az életet; nem lehet lerázni sem. Gondoljátok csak meg.

Itt van Bemerítő János, és börtönben van. Milyen sokat tett János az Úrért! Mennyire kiöntötte magát Krisztusért! Milyen odaszánt: „Íme az Isten Báránya! Íme az Isten Báránya! Ő az, akiről megmondtam, utánam jön, és én arra sem vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam. Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbé lennem.” Itt odaszánás van, odaszánás arra, hogy lemondjon önmagáról, most pedig börtönbe került. Börtönbe került, a szolgálata megszakadt, az elismertsége lecsökkent, ha ugyan meg nem szűnt teljesen a börtönben. Az Úr pedig mintha egyáltalán nem foglalkozna ezzel, mintha nem tenne semmit. Semmit? Azt hiszem, van valami abban, hogy amikor az Úr választ küld Jánosnak, és az Általa tett csodálatos dolgokról beszél a mindenfajta betegség meggyógyításától egészen a halottak föltámasztásáig, vajon számított-e arra, hogy ha itt megáll, János azt mondhatná: „Igen, de miért nem tesz valamit érterem? Én vagyok az egyetlen, akit kihagyott, mindenkiért megteszi, csak értem nem! Egy csomóan részesülnek az áldásaiban és a jó dolgokban, engem meg kihagy!” Milyen könnyű megbántódni, amikor úgy tűnik, mi vagyunk az egyetlen, akit figyelmen kívül hagynak! És éppen ezen a ponton az Úr – talán mert előre látta, hogy János így reagálhatna, hozzátette: „És boldog, aki nem botránkozik meg Énbennem” – fedezte Magát, és ezzel átsegíthette Jánost az Ő nehezen értelmezhető bánásmódján: az Úr látszólagos közömbösségén, és az Úr látszólagos személyválogatásán, illetve látszólagos kivételezésén – hogy áldást oszt itt is és ott is, ennek és annak – de engem kihagy, rólam megfeledkezik.

Vagy amikor a Héberrekhez írt levélhez érkezünk: „Ne dobjátok el hát [bátor] bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van” (Vida). Időznék egy pillanatra ennél a „bizalom” szónál, amelyet, mint látjátok, a Revised Version „bátorságnak” fordít, mert ez ugyanaz a szó, amelyet Péterre és Jánosra használ az Ige a Cselekedetek 4-ben, amikor ott állnak a vezetők előtt, és azzal vádolják őket, hogy egész Jeruzsálemet megtöltik a tanításukkal, ők pedig tudták, nagyon jól tudták, hogy Jeruzsálem miféle hely, mit tettek az Úr Jézussal Jeruzsálemben – ennek szelleme ott volt, az ő elpusztításukra. De ott állnak ugyanazok előtt a vezetők előtt, és azt mondja az Ige a vezetőkéről: „amikor látták Péter és János bátorságát” – ez a szó, „bátorságát”, ugyanaz, amit az Authorized Version „bizalomnak” és a Revised „bátorságnak” fordít. Mi volt ez? A nyíltságuk! A félelemnélküliségük! A bizonytalankodás nélküli eltökéltségük! Itt állnak, nem reszketnek, nem vigyáznak úgymond a nyelvükre, hogy nehogy történjen valami velük, ha nem fontolják meg alaposan, mit mondanak; körültekintőek, diplomatikusak, gondosan megválogatják a szavaikat, nehogy bárkit is megbántsanak, vagy nagyon óvatosak amiatt, mert nem annyira biztosak a dolgukban. Ez a szó, „bizalom” vagy „bátorság” azt jelenti, hogy nem volt bennük semmi sem ezek közül!

Mindketten szilárdan álltak. Határozott meggyőződéssel és bátor bizalommal szólnak, egyenesek, nem tartogatnak semmit. A Héberrekhez írt levél szavai szerint: „Ne dobjátok el egyenes nyíltságotokat, a bizonyosságotokat, az eltökéltségeteket, bátor bizalmatokat; ne dobjátok el, mert ennek nagy jutalma van.” Tudjátok, a Héberrekhez írt levél egészét ennek az egyetlen kifejezésnek, ennek az egy mondatnak a fényében kell olvasnunk. A levél egésze nagyrészt az ellen szól, ami ezeknek a keresztényeknek a bizalmát igyekezett aláásni. Amint nemrég rámutattunk, üldözés volt. A levélíró emlékezteti őket a kezdeti időkre, amikor az elején oly nagy ellenállást szenvedtek, sokat szenvedtek a

kezdetekkor a hitükért. Majd eltökéltek, bátrak, bizonyosak lettek, de a szenvedés erősödött... üldöztetés, a judaizálók tevékenysége, hogy aláássák az Úr Jézusba vetett bizalmukat és hitüket, az Úr visszajövetelének elhúzódnása, melyről azt tanulták, hogy bármelyik pillanatban várható... mind-mind a bizalmukat nyrbálta.

Ez néhány ok arra, hogy valaki megsértődjön, és tetszés szerint tehetünk még melléjük – valószínűleg találunk valamit Isten Igéjében, ami megfelel bárminek, amit csak hozzátennénk – bőven van alap és indok arra, hogy valaki megbotránkozzon, ha meg akar! Az isteni jutalmazás azonban: „És boldog az, akit nem lehet elgáncsolni, aki nem botlik meg, nem botránkozik meg Énbennem”. Hadd kérdezzem meg: Igazolást nyert-e végül Elizeus a ragaszkodásával? Bocsássatok meg, ha túl hétköznapien hangzik, de igazolást nyert-e abban, hogy mondjuk úgy, megátalkodottan ragaszkodott ehhez? De természetesen itt szó sincs megátalkodottságról.

Elizeus persze valahogyan sejtette, mi fog történni, „én is tudom – mondta –, tudom, tudom, hallgassatok!”, de a lényeg az, hogy Elizeus eltökélte, nem fogja hagyni, hogy ne kapjon ebből az egészből valamit Isten számára; hogy ne kapjon valamit ebből Isten számára! Ő az Úr szolgája volt, ő Illés szolgája volt, neki kellett továbbvinnie a bizonyosságot – a felelősség komoly súlya készült ránehezedni – és emiatt, pontosan ebből az okból kifolyólag került ebbe a próbatételbe. Le lehet-e rázni? Lerázható-e? És Elizeus tanít nekünk valamit, ó, bárcsak mi is megtanulnánk ezt, és ugyanilyen szelleműek lennénk: hogy kitartsunk, „Ne dobjátok el hát bátor bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van!” Elizeus rájött, hogy ez igaz, és belépett ebbe.

Ez a Héberkezhez írt levél valami hatalmasat, valami nagyszerűt emel a szemünk elé a próbatétel időszaka végén. „Azért megrendíthetetlen királyságot kapunk...” Megrendíthetetlen királyságot kapunk! És amire mindannyian talán a legjobban vágyunk ezekben a napokban, az valami olyasmi, ami szilárd, ami megingathatatlan, biztos és bizonyos – a Kőszikla. Mi megrázkódtatunk, hánykolódunk, minden ilyen – annyira, hogy gyakran azt sem tudjuk, hol vagyunk... „Azért megrendíthetetlen királyságot kapunk. Kitartással ragaszkodjunk, kitartással ragaszkodjunk a kezdeti bizalomhoz, szilárdan mindvégig. Ne dobjátok el hát bátor bizalmatokat.”

Természetesen soha nem beszélhetünk a Héberkezhez írt levélben lévő dolgokról anélkül, hogy a teljes szövegösszefüggést látnánk, emlékeztessük magunkat erre: a szinte végtelen nehézségére annak, hogy emberként, amilyenek vagyunk, mennyei életet éljünk, és mennyei módon járjunk ezen a földön. Ez annyira szöges ellentétben áll a természetünkkel. Természetünkénél fogva semmi sincs bennünk, ami segítene abban, hogy mennyei módon járjunk, hogy minden mennyei alapon legyen. Egyáltalán semmi, sőt minden ez ellen van: hogy jöjjünk le a földre, hogy az legyen, amit látunk, ami kézzelfogható, ami jelenvaló. A lelkünk egész élete most akarja, és a kezünkben akarja tartani; azt akarja, hogy úgy legyen, ahogyan látjuk! És ó, a Héberkezhez írt levélnek ez a mennyei útja... a mennyei mód, társak a mennyei elhívásban... kimondhatatlanul nehéz a természet számára, ellentétes a természettel, és végig azt tapasztaljuk, szinte minden nap, hogy ez a nehézség valamilyen formában fölmerül. De mindezzel együtt, mélyen a szívünkben egyetértünk vele, hogy a mennyei a valóságos, és ez az egyetlen cél, amiért élni érdemes. Elég szellemi megtapasztalásunk volt ahhoz, hogy tudjuk, egyedül a mennyeiért érdemes élni. „Ne dobjátok el hát bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van. Mert türelemre van szükségetek, hogy Isten akaratát megcselekedve elnyerhessétek az ígéretet.”